

فهرست
لاک پشت پرنده

فهرست لاک پشت پرنده

اصول و شیوه‌ی انتخاب

«فهرست لاک پشت پرنده» مجموعه‌ای از کتاب‌هایی است که به ضمیمه‌ی پژوهشنامه ادبیات کودک، در هر فصل، برای کودکان و نوجوانان به خانواده‌ها، کتابداران، مربیان، مدارس و کتابفروشان پیشنهاد می‌شود. در این بخش گروهی از کارشناسان، منتقدان و نویسندگان پژوهشنامه ادبیات کودک و نوجوان به بررسی کتاب‌های منتشر شده‌ی هر فصل در زمینه‌های ادبیات، کتاب‌های تصویری و علوم انسانی می‌پردازند و آثاری را که قابلیت راهیابی به فهرست دارند معرفی می‌کنند. کتاب‌های پیشنهادی از نظر این گروه نسبت به دیگر آثار آن فصل برجسته‌تر بوده و عناصری دارند که آن‌ها را متمایز و شایسته‌ی پیشنهاد می‌سازد.

اعضای داوری فهرست لاک پشت پرنده:

معصومه انصاریان، لاله جعفری، شکوه حاجی‌نصرالله، شادی خوشکار، حسین شیخ‌الاسلامی، گیسو فغفوری، حدیث لزر غلامی، مریم محمدخانی، رویا مکتبی و ربابه میرغیاثی.

اصول و شیوه‌ی انتخاب فهرست:

۱. این فهرست در سه بخش تنظیم می‌شود: راه‌یافته به فهرست، کتاب‌های خوب و کتاب‌های عالی.
۲. با این‌که تمرکز این بخش بر داستان و شعر (تألیف و ترجمه) و کتاب‌های تصویری است، اما گاهی کتاب‌هایی در حوزه‌ی علوم انسانی به چاپ می‌رسند که قابل چشم‌پوشی نیستند. سعی بر این است که کتاب‌های برجسته‌ی علوم انسانی نیز تا حد امکان در این فهرست معرفی شوند.
۳. کتاب‌ها به پیشنهاد دست کم دو نفر به فهرست راه می‌یابند، اما برای این‌که جزو عالی‌ها و خوب‌ها قرار بگیرند باید به تأیید اکثریت اعضای داوری نیز برسند.

۴. نویسندگان و منتقدانی که در یک مؤسسه‌های انتشاراتی مشغول به فعالیت هستند نمی‌توانند کتاب‌های آن مؤسسه را پیشنهاد یا معرفی کنند.
 ۵. نویسندگان دیگر، بیرون از گروه داوری، هم می‌توانند در پیشنهاد کتاب و نوشتن معرفی‌نامه‌ی کتاب‌ها با گروه داوری همکاری کنند.
 ۶. اگر اعضای گروه داوری کتابی چاپ و منتشر کرده‌اند که به پیشنهاد یکی از منتقدان بیرون از گروه داوری و با تأیید اکثریت داوران شایستگی راه‌یابی به فهرست‌ها را دارد معرفی آن اثر به فردی خارج از اعضای داوری واگذار می‌شود. همچنین این آثار توسط اعضای داوری رتبه‌بندی نشده و در بخش جداگانه‌ای از فهرست معرفی می‌شوند.
 ۷. در هر شماره از پژوهشنامه کتاب‌های یک فصل بررسی و از میان آن‌ها کتاب‌هایی پیشنهاد می‌شوند. فصل مورد بررسی در اول این بخش قید خواهد شد.
 ۸. فهرست اولیه‌ی کتاب‌ها بر اساس آمار مؤسسه‌خانه‌ی کتاب تهیه خواهد شد. چنان‌چه کتابی از هر فصل در این فهرست نیامده باشد، یا به هر دلیلی از چشم داوران برکنار مانده باشد، در فصل بعدی بررسی خواهد شد.
 ۹. برای داوری کتاب‌های تصویری، که بیش‌تر از متن به تصویر متکی‌اند، از منتقدان تصویرگری بیرون از اعضای داوری اولیه‌ی لاک‌پشت پرنده کمک گرفته می‌شود.
 ۱۰. پژوهشنامه در نظر دارد هر سال به بهترین کتاب‌های کودک و نوجوان در زمینه‌ی ادبیات کتاب‌های تصویری و علوم انسانی نشان‌های طلایی و نقره‌ای اهدا کند. ناشران می‌توانند این نشان را روی جلد کتاب‌هایشان درج کنند.
- نامزدهای اولیه‌ی این جایزه از مجموع فهرست‌های چهار شماره (یک سال) انتخاب خواهند شد. کتاب‌هایی که موفق به دریافت درجه‌ی عالی شوند نامزدهای اولیه‌ی دریافت نشان طلایی و نقره‌ای لاک‌پشت پرنده خواهند شد، اما داوران یک بار دیگر تمام کتاب‌های منتشر شده در سال را مرور خواهند کرد تا کتابی که شایسته‌ی توجه است از راه‌یابی به جمع نامزدها باز نماند.

فهرست
لاک‌پشت‌پرنده

وضعیت کتاب کودک و نوجوان در تابستان ۱۳۹۰

در فصل پاییز با استناد به سایت خانه کتاب ایران، ۶۵۳۷ عنوان کتاب برای اولین بار منتشر شده‌اند که ۶۴۱ عنوان آن‌ها، کتاب‌های کودک و نوجوان است. با این‌که میزان جمعیت کودکان و نوجوانان در آمارها نزدیک به سی درصد کل جمعیت کشور است، اما میزان کتاب‌های منتشر شده برای کودکان و نوجوانان نزدیک به ده درصد از کل کتاب‌هاست.

سهم پایین شعر

از ۶۴۱ عنوان کتابی که طبق آمار خانه کتاب ایران به کودک و نوجوان اختصاص یافته‌اند، بیش‌ترین تعداد را ادبیات تشکیل می‌دهد. اما سهم شعر در میان کتاب‌های ادبی بسیار پایین است. هم‌چنین بیش‌تر آن‌چه به نام شعر در این فهرست دیده می‌شود، کتاب‌های رنگ‌آمیزی، شعرهای آموزشی و کاربردی و هم‌چنین منظومه‌های ضعیف است که در فهرست لاک‌پشت‌پرنده به دلیل ضعف‌های عمده نمی‌تواند جایی داشته باشد. نکته‌ی عجیب در میان کتاب‌های شعر، ورود برخی از ناشران بخش عمومی به حوزه‌ی شعرهای کاربردی با موضوع‌هایی مثل اعتیاد است. اگرچه اعتیاد موضوع مهمی است و کسی در آشنا کردن کودکان با عواقب این پدیده‌ی شوم تردیدی ندارد، اما نحوه‌ی ورود به موضوع باید به گونه‌ای باشد که با دنیای کودکان سازگار باشد. جدا از این، باید مواظب باشیم که توجه صرف به کاربرد شعرها، باعث بی‌توجهی به عناصر دیگر نشود.

رونق مجموعه‌سازی

بیش‌تر کتاب‌ها در حوزه‌ی ادبیات، کتاب‌های داستانی‌اند. شاید بتوانیم ادعا کنیم که بهترین کتاب‌ها نیز در همین حوزه تألیف می‌شوند، زیرا در این حوزه با استقبالی که از کتاب‌های ترجمه‌ای می‌شود، رقابتی شکل گرفته است که خود به خود به بهبود کیفی کتاب‌های تألیفی نیز کمک می‌کند. با این حال، هنوز بازار کتاب‌های داستانی، با این‌که آمار حکایت از افزایش تألیف نسبت به ترجمه دارد، در اختیار کتاب‌های ترجمه است. مجموعه‌های شخصیت محور، از سال‌ها قبل و با انتشار نیکولا کوچولو، رامونا و بعدها جودی مورد استقبال قرار گرفته است. استقبال از مجموعه‌های این‌چنینی باعث شده است که ناشران به این حوزه از کتاب‌ها توجه ویژه‌ای نشان بدهند.

در فصل تابستان، گروه بررسی لاک‌پشت پرنده با مجموعه‌های زیادی از این دست روبه‌رو بود. ویژگی اغلب این مجموعه‌ها شباهت‌شان به هم است. معمولاً داستان‌هایی حول شخصیتی بامزه شکل می‌گیرد و کتاب‌ها مسایل خاص دوره‌ی کودکی یا نوجوانی را مطرح می‌کنند. هم به خاطر اصرار بر بامزه بودن شخصیت در اغلب این مجموعه‌ها و هم شباهت در مسایل این دوره‌های سنی یا دست کم تلقی از این مسایل، به نظر می‌رسد که نتیجه نیز کم‌کمان شبیه به هم از آب در می‌آید. با این حال برخی از مجموعه‌ها هم بودند که محور مشترک را به چیزی غیر از یک شخصیت اختصاص داده بودند یا حتی گروهی از شخصیت‌ها را محور قرار داده بودند. گروه دیگری از داستان‌ها که در این فهرست زیاد به چشم می‌خورد، داستان‌های مرتبط با گونه‌های ادبیات وحشت بود. استقبال از این نوع ادبیات، باعث شده است که ناشران مختلف در این زمینه فعال شوند. حتی در بررسی‌ها، گروه به نمونه‌های ایرانی ادبیات وحشت نیز برخورد کرد که متأسفانه به دلیل ضعف‌های ساختاری به فهرست راه نیافتند.

سهم پایین علوم انسانی

طبیعی است که کتاب‌های علوم انسانی، سهم پایین‌تری نسبت به کتاب‌های داستانی و سرگرم‌کننده داشته باشند. آن‌چه در این حوزه رخ می‌دهد، البته فقط مسئله‌ی آمار پایین این کتاب‌ها نسبت به کتاب‌های دیگر نیست. در این حوزه‌ها، کتاب‌ها اغلب ترجمه‌ای‌اند. مثلاً از ده عنوان کتابی که در حوزه‌ی فلسفه منتشر شده‌اند و یا از شش عنوان کتاب حوزه‌ی تاریخ، کل کتاب‌های تألیفی این حوزه‌ها به عدد انگشتان یک دست نمی‌رسند. به‌طور مثال در زمینه‌ی تاریخ، کتاب‌هایی که با زبان کودکانه یا نوجوانان درباره‌ی تاریخ کشورمان نوشته شده باشند و از کیفیت مطلوبی برخوردار باشند، بسیار اندک‌اند؛ در حالی که در میان کتاب‌های ترجمه شده، می‌توان کتاب‌هایی با کیفیت و خلاقانه یافت.

هم‌چنین بیش‌ترین کتاب در این زمینه، در حوزه‌ی دانش اجتماعی است

فهرست لاک‌پشت‌پرنده

با پنجاه‌وسه کتاب، اما واقعیت این است که کتاب‌های مهارت‌آموز همه در این بخش قرار می‌گیرند و نمی‌توان به آن‌ها به عنوان علوم انسانی نگاه کرد. کتاب‌های دینی نیز سهم نسبتاً زیادی در کتاب‌های کودک و نوجوان دارند. کتاب‌هایی که به‌طور مستقیم و فقط به موضوع دین پرداخته‌اند شصت‌وهفت عنوان‌اند، اما در میان کتاب‌های داستان و شعر و دانش‌اجتماعی و حتی فلسفه و تاریخ نیز کتاب‌هایی می‌توان یافت که در میان کتاب‌های دینی طبقه‌بندی می‌شوند. به عبارتی میزان کتاب‌های دینی بیش‌تر از آن چیزی است که در این آمارها به‌عنوان کتاب دینی منتشر می‌شود.

کتاب‌های خردسالان و کتاب‌های سخت

کماکان یکی از مشکلات ما در تهیه‌ی این فهرست، کمبود کتاب‌های مناسب برای خردسالان و گروه‌های سنی بسیار پایین است. انتشار کتاب‌های این گروه سنی، به خاطر نوع کتاب‌سازی نیازمند سرمایه‌گذاری از یک‌سو و فراهم شدن مجموعه‌ای از امکانات چاپ و صحافی است که هنوز در ایران به‌طور کامل فراهم نیست. با این حال چند سالی است که برخی از ناشران خصوصی در این زمینه گام‌هایی برداشته‌اند و خوشحالیم که در فهرست تابستانه‌ی لاک‌پشت‌پرنده، کتاب‌هایی می‌توان یافت که در ایران و به صورت تألیفی منتشر شده‌اند.

با این حال هنوز در انتشار این کتاب‌ها ناشران بیش‌تر به کتاب‌های خارجی روی خوش نشان می‌دهند که یکی از دلایلش، هزینه‌بر بودن تألیف است.

لمس کردن خرس روح

می‌گویند یک اثر هنری خوب، اثری است که بعد از پایانش، در ذهن مخاطب ادامه پیدا کند. دردسر ساز از جمله کتاب‌هایی است که این ویژگی را دارد. قهرمان این رمان نوجوان، **کل ماتیوز** است؛ پسر پانزده ساله‌ای که وقتی خشمگین می‌شود، هیچ چیز نمی‌تواند جلوی او را بگیرد. او از عالم و آدم طلبکار است و خشم و عصبانیتی مهار نشدنی، وجودش را انباشته است. او بارها و بارها دست به کارهایی نامتعارف می‌زند. با تنبیه‌های سخت مواجه می‌شود؛ مثلاً گلاویز شدن با همکلاسی‌اش پیترو و کوبیدن سر او به لبه‌ی جدول باعث می‌شود به زندان بیفتد.

این شروع داستان دردسر ساز است، اما امکانی هست که کل از زندان رها شود و آن دایره‌ی دادرسی است. دایره‌ی دادرسی، روشی متداول در فرهنگ‌های بومی است که به مجرم این امکان را می‌دهد تا در خلوت، رفتارش را بازنگری کند و روشی برای بهبود و التیام روح خود و کسی که به او صدمه زده، بیابد. کل، بین زندان و دایره‌ی دادرسی، دومی را انتخاب می‌کند، با این قصد که امکان فرار پیدا کند. او به جزیره‌ای دورافتاده در آلاسکا، تبعید می‌شود تا در تنهایی، به طبیعت و دنیای پیرامونش دقیق شود و راهی برای گذران زندگی در این جزیره پیدا کند. وقتی کل برای بار اول به جزیره می‌رود، در حین فرار، با مشکلاتی مواجه می‌شود که ارزش زندگی را به او یادآوری می‌کنند. او توسط یک خرس - که به خرس روح معروف است - به شدت مجروح می‌شود و هنگامی که دارد در میان مرگ و زندگی دست و پا می‌زند، تصمیم می‌گیرد هر طور که هست، برای زنده ماندن مبارزه کند. همین اتفاق باعث می‌شود، کم‌کم رفتار کل تغییر کند و او راهی برای مهار خشم بی‌پایانش پیدا کند؛ خشمی که ریشه در کودکی‌اش و خشونت خانگی دارد.

دردسر ساز نشان می‌دهد برخوردهای قهری و زندان، همیشه بهترین راه برای کاهش جرم در جامعه نیست. علاوه بر این‌ها، با توصیفات دقیق از طبیعت و دنیای اطراف، باعث می‌شود خواننده جور دیگری به دنیا نگاه کند و خود را جزوی از محیط زیستی بداند که اجزایش به هم پیوسته است. نویسنده، جزئی‌ترین حالات و حس‌های کل را بسیار دقیق توصیف می‌کند و تحول او را به خوبی به نمایش می‌گذارد. شخصیت‌های فرعی هم طوری ساخته شده‌اند که به انتقال حس داستان کمک می‌کنند، داستانی که خواننده را درگیر کرده و به دنبال خود می‌کشد و به درک جدیدی از دنیای اطرافش می‌رساند.

دردسر ساز
نویسنده: بن میکائلسن
مترجم: پروین علی‌پور
ناشر: کتاب ونوشه (نشر چشمه)
۳۰۵ صفحه
۶۵۰۰ تومان

جوجه‌ها عاشق می‌شوند

انگشت شمارند کتاب‌هایی که هم داستان‌شان قشنگ و شنیدنی باشد و هم تصویرشان جذاب و دوست‌داشتنی، هم چنین تصاویر و متن به هم بیایند و به زیبایی کتاب کمک کنند.

مجموعه‌ی ده جلدی کتاب‌های مرغدانی پر ماجرا برگرفته از دنیای شاد و مهیج کودکان است. موضوع‌ها کاملاً کودکانه هستند و یا دست‌کم از زاویه‌ی کودکان به آن‌ها نگاه شده است. بچه‌ها می‌توانند آرزوهای دور و دراز، بازی‌ها، دعاها و شیطنت‌های خود را در داستان‌ها پیدا کنند و در کارهای جوجه‌های یک مرغدانی زیبا ببینند.

کودکان با خواندن این داستان‌ها می‌توانند عشق و دوست داشتن را تجربه کنند، طعم همکاری را بچشند، شیرینی قدم گذاشتن در راه‌های تازه را احساس کنند و از همکاری‌های هیجان‌انگیز و شکست رقیب لذت ببرند. طنزهای برگرفته از دنیای کودکان، داستان‌ها را خودمانی‌تر و دلچسب‌تر کرده‌اند.

تصاویر کتاب‌های این مجموعه، بسیار کودکانه، زنده و حس‌برانگیزند. بچه‌ها می‌توانند حالت‌های مختلف شادی، خنده، تعجب، ترس و نگرانی را در چهره‌ی جوجه‌ها و مرغ و خروس‌ها ببینند. نکته‌های ریز عاطفی و هیجانی را که متن به خاطر کوتاهی، مجال پرداختن به آن‌ها را نداشته، تصویرگر با نگاه ظریف و کودکانه تصویرگری کرده است و برای خواننده این امکان را فراهم ساخته که در کنار خواندن داستان‌های زیبا، لذت بصری هم ببرد.

یکی دیگر از امتیازهای این مجموعه، معرفی الگویی است برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های بی‌شمار بچه‌ها درباره‌ی مفاهیم مهم زندگی مثل تولد، ازدواج، مرگ، دوستی، دشمنی و رقابت. برای بسیاری از بزرگ‌ترها پاسخ دادن به این پرسش‌ها گاه بسیار دشوار است، پاسخ‌هایی مناسب و درخور که روحیه‌ی پرسشگری آن‌ها را تقویت کند و لذت یادگیری را به اوج برساند.

مجموعه‌ی

مرغدانی پرماجرا*

نویسنده: کریستیان ژولی بوا

مترجم: سیدمحمد مهدی شجاعی

تصویرگر: کریستیان هاینزیش

ویراستار: ترانه امیر ابراهیمی

ناشر: انتشارات چکه و انتشارات

شهر قلم

۲۸۰۰ تومان

* مرغی که می‌خواست دریا را ببیند | جوجه‌ای که می‌خواست فضاورد شود | روزی که قرار بود برادرش به دنیا بیاید | ای وای خورشید را دزدیدند | گربه‌ی سیاه بدشانسی نمی‌آورد | مرغ‌هایی که طلسم شدند رویاه‌ها با مرغ‌ها کاری ندارند | چه کسی جانشین موش قصبه‌گو می‌شود؟ | توک‌دراز عاشق می‌شود پشم‌های طلائی‌ام کو؟

همه آزاد آفریده شده‌ایم

برگردان: گروه پژوهش بسته‌های

آموزشی تاب

ناشر: دیپایه

۶۴ صفحه

۷۷۰۰ تومان

همه حق داریم زندگی کنیم

حق چیست؟ حق من، تو، او، ما، شما، آن‌ها چیست؟ مهم نیست که هستیم، کجا زندگی می‌کنیم، نژادمان و ملیت‌مان چیست، جنسیت‌مان چیست، کودک هستیم یا بزرگسال. مهم این است که با وجود همه‌ی تفاوت‌ها، انسانیم و آزاد آفریده شده‌ایم. مهم این است که ما همه آزاد و برابر آفریده شده‌ایم و باید با همه‌ی ما در هر کجای این سیاره‌ی آبی‌رنگ، یکسان رفتار شود. مهم این است که ما همه حق داریم در آزادی، برابری و صلح زندگی کنیم.

در این کتاب، سی اصل کنوانسیون جهانی حقوق بشر به تصویر کشیده شده‌اند تا کودکان و نوجوانان و حتی بزرگسالان با کمک تصاویر جذاب واقعی و تخیلی با حقوق انسانی خود آشنا شوند، آن را باور کنند، به آن عمل کنند و آن را هرگز نقض نکنند. در سی تصویر هنرمندانه‌ی کتاب، هیچ انسانی فراموش نشده است. حضور کودکان و حیوانات در بیش‌تر تصاویر به عنوان شخصیت‌های اصلی، به کتاب جذابیت و زیبایی ویژه داده است. با این‌که هر تصویر را یک هنرمند نقاشی کرده است، اما در مجموع تصاویر با یکدیگر و با متن هماهنگ هستند. در متن این کتاب، حق‌هایی را که به هر انسانی تعلق دارد به زبانی ساده و روشن می‌خوانیم. در بیش‌تر تصاویر، دنیایی را می‌بینیم که ساکنان آن کودکان هستند و سرود زندگی را سر می‌دهند: همه‌ی ما حق داریم زندگی کنیم.

شاید این کتاب مهم‌ترین کتابی باشد که شما تاکنون داشته‌اید!

سرانجام زمستان به پایان می‌رسد

نیل گیمن را در ایران با دو کتاب مشهورش، گورستان و کورالین می‌شناسیم. آد و غول یخی پیش از کتاب گورستان نوشته شده، اما دیرتر در ایران منتشر شده است. این داستان، همان‌طور که از نامش پیداست، فضایی سرمازده و یخ‌بندان دارد و در شمال اروپا اتفاق می‌افتد. آد پسری است با یک پای از کار افتاده که لنگان لنگان و عصا به دست، در جنگل پیش می‌رود. او در جنگل با حیوانات عجیب و غریبی روبه‌رو می‌شود و با آن‌ها در کلبه پدر آد گرد می‌آیند تا هر یک، از سرگذشت‌شان بگویند. زمستان، بی‌پایان است و زندگی در خطر و آد تنها یک پا دارد، با عصایی در دست. خدایان طلسم‌شده‌ی شمال، از آد می‌خواهند که به جنگ غول یخی برود.

داستان، فضایی سرد دارد؛ مانند زمینی سراسر پوشیده از برف و یخ، اما در عین حال پرکشش است. شاید در میان انواع و اقسام داستان‌هایی که در اقلیم‌های متفاوت رخ می‌دهند، این از معدود داستان‌هایی باشد که بسترش برف و یخ است و همین به آن تازگی بخشیده است؛ وضعیتی که در آغاز، خلاف آمد عادت است، اما رفته رفته خواننده با آن انس می‌گیرد. نکته‌ی دیگر این داستان، نگاه انسانی نویسنده به معلولان است. آد و غول‌های یخی کتابی است برای نشان دادن توانایی‌های انسان. نویسنده در این کتاب، نشان می‌دهد که چگونه می‌توان مغز را جایگزین پا کرد و نشان می‌دهد که جسم انسان ظرفیت‌هایی دارد که می‌تواند نقص‌هایش را کامل کند.

این کتاب برای همه‌ی کودکان ۹ تا ۱۲ ساله خواندنی و جذاب است، اما می‌تواند برای کودکانی که در معرض آسیب‌های جسمی قرار گرفته‌اند، مفیدتر باشد.

آد و غول‌های یخی

نویسنده: نیل گیمن

مترجم: فرزاد فرید

ناشر: کتاب پنجره

۳۰۰۰ تومان

جادوی اسب تک شاخ

آرزوهای کوچک، نوشته «کارن هس»، داستانی عاطفی است درباره‌ی خانواده‌ی فقیری که در یک کاروان زندگی می‌کند.

مگی، نام شخصیت اصلی این داستان است و دیگر اعضای خانواده‌ی او مهم‌ترین شخصیت‌های فرعی‌اند؛ یعنی مادر مگی با خواهر و برادر کوچکش، هنی و موج. پدر مگی فوت کرده و مادرش مجبور است در شیفت شب یک کارخانه کار کند. هنی، یک بچه‌ی کم‌توان ذهنی است و موج هم سابقه‌ی دزدی دارد.

آرزوهای کوچک

نویسنده: کارن هس

مترجم: پروین علی‌پور

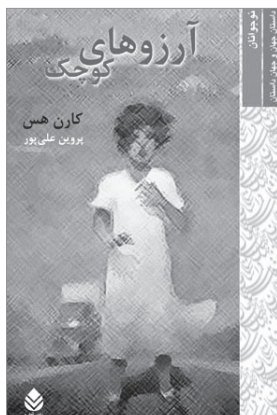
ناشر: نشر قطره

۳۰۰۰ تومان

ماجرای کتاب از روزی شروع می‌شود که مگی با خواهرش در راه رفتن به خانه هستند و ناگهان هنی، عروسکی را در مزرعه‌ی نیول پیدا می‌کند؛ عروسکی یک اسب تک‌شاخ. هنی خیال می‌کند تک‌شاخ یک اسب جادویی است با قدرتی شگفت برای برآورده کردن سه آرزو. او به مگی اصرار می‌کند تا رضایت بدهد عروسک را به خانه ببرند و هر یک آرزویی بکنند. موج آرزو می‌کند کمی خوردنی گیرش بیاید. مگی هم آرزو می‌کند چند تا لباس شیک داشته باشد تا هم‌کلاسی‌هایش او را دوست داشته باشند و آرزوی هر دو برآورده می‌شود. می‌پرسید چه‌طور؟

مگی پاکت ناهارش را به موج می‌دهد و بعد، وقتی وارد کاروان می‌شوند، موج می‌گوید که خاله‌شان یک جعبه‌ی لباس با پست فرستاده. فردای آن روز، مگی با لباس‌های نو به مدرسه می‌رود، دوست‌های جدیدی پیدا می‌کند و آن‌ها هم مگی را به خانه‌شان دعوت می‌کنند. بعد از مدرسه، مگی به هنی می‌گوید که امروز خودش باید به خانه برود، به تنهایی. وقتی هنی به خانه می‌رسد و می‌بیند کسی آن‌جا نیست، خیلی می‌ترسد و آرزو می‌کند مگی برگردد. مگی هم که از رفتار بد و خلق بد دوست‌هایش خسته شده، به خانه برمی‌گردد. در خانه، خبری از هنی و موج یا مادر نیست. از این‌جا نویسنده با تمرکز بر تلاش‌های مگی برای پیدا کردن هنی و باخبر شدن از وضعیت موج، صحنه‌های جذاب و مؤثری را خلق کرده است.

آرزوهای کوچک داستان زیبا و تأثیرگذاری است که بچه‌های سال‌های پایانی دبستان و دوره‌ی راهنمایی از خواندن آن لذت می‌برند. خانم هس به خوبی توانسته سختی‌ها و دشواری‌های فقر را بیان کرده و هم‌دلی و همراهی اعضای یک خانواده را به تصویر بکشد. هم‌چنین، او در شخصیت‌پردازی مگی و هنی، بسیار موفق عمل کرده و به‌خصوص، هنی شخصیتی کم‌نظیر و به‌یادماندنی است.

پرواز با صندلی چرخ دار

وقتی کلت، شخصیت اول کتاب نانسی اسپرینگر، برای اولین بار یورتمه رفتن اسب را تجربه می‌کند، می‌فهمد که می‌تواند روی اسب‌ها به پرواز دربیاید. او دلش می‌خواهد این خیال را که لحظه‌ای از ذهنش بیرون نمی‌رود، هرچه زودتر عملی کند؛ یعنی اسب‌سواری در چمن‌زار و تجربه‌ی دوباره حسی که به او می‌گوید به کمک اسبش، می‌تواند از پس هر مشکلی بربیاید.

برای کسی مثل کلت که آشکارا با بقیه تفاوت دارد، بدترین چیز می‌تواند تأکید دور و بری‌ها بر این تفاوت باشد. این تفاوت او را تبدیل به نوجوانی پرخاشگر و عصبی می‌کند که بی‌دلیل، دلش می‌خواهد با همه چیز مخالفت کند. کلت که به معنی کره‌اسب هم هست، از بیماری «اسپینا فیدیا» رنج می‌برد. این بیماری او را برای تمام عمر روی صندلی چرخدار نشانده و با این حساب، کلت به خودش حق می‌دهد از زمین و زمان طلبکار باشد و خشم درونی‌اش را به چیزی یا کسی در بیرون متوجه کند. ورود اسب‌ها و خانواده‌ی فلاورز به زندگی او، خیلی چیزها را عوض می‌کند. برد فلاورز که با مادر کلت ازدواج کرده است، مدام توانایی‌هایش را به او یادآوری می‌کند و تا جای ممکن، مثل یک نوجوان معمولی با او رفتار می‌کند.

کلت در این داستان احتیاج دارد حدی از رهایی را تجربه کند که مادرش از آن غافل است. رؤیای تازه‌ی یورتمه رفتن با اسب این احساس را در او تقویت می‌کند و به او چیزی می‌دهد که مجبور شود برایش بجنگد. تغییر رفتار کلت در طول داستان در مواجهه با اطرافیان، به خصوص خانواده‌ی فلاورز، به تدریج اتفاق می‌افتد و فضای متشنج ابتدایی، در آرامشی واقعی به پایان می‌رسد.

کلت

نویسنده: نانسی اسپرینگر

مترجم: شهلا انتظاریان

ناشر: نشر قطره

۱۴۵ صفحه

۳۸۰۰ تومان

رویارویی ایندی با زندگی

کتاب‌های ایندی کید، یکی از آن مجموعه‌های جذاب و جالبی است که آدم وقت خواندنش اصلاً حس نمی‌کند دارد آموزش می‌بیند، بس که همه‌چیز زیرپوستی اتفاق می‌افتد. برای همین، جدای از ترجمه‌ی خوب، زبان روان و ساده، شوخی و طنز پنهان در این مجموعه، باید بگویم نویسنده، «کرن مک کامبای» یک حُسن دیگر هم دارد. می‌پرسید چی؟ این نویسنده‌ی اسکاتلندی خیلی خوب بلد است، شخصیت اصلی داستان‌هایش را در موقعیت‌های خاص قرار بدهد و یک دختر بچه‌ی ده ساله را با مسائل مختلف زندگی روبه‌رو کند، تا کودک بتواند از قدرت‌های فکری و مهارت‌های اجتماعی‌اش استفاده کند. بیشتر توضیح بدهم؟

پدر و مادر ایندی کید از هم جدا شده‌اند و او با مادرش زندگی می‌کند که کارمند یک مرکز نگهداری از حیوانات است. پدرش هم دوباره ازدواج کرده، با فیونا. حالا ایندی یک برادر ناتنی هم دارد به نام دیلن که یکی از بهترین دوست‌هایش است، علاوه بر سوف و فی. در هر کتاب از این مجموعه، یک مشکل اصلی طرح می‌شود که ایندی تلاش می‌کند آن‌ها را با شماری از فرض‌ها و چاره‌اندیشی‌ها حل کند. این سعی گاهی به خطا می‌رود و نتیجه‌ای ندارد و گاهی برعکس، به خیر و خوشی ختم می‌شود؛ مثلاً در کتاب هورا، من میلیونرَم (به همین خیال باش!) ایندی به دنبال راهی برای پول درآوردن است و یا در کتاب حالا هم دارد خوش می‌گذرد؟ (هان؟) ایندی می‌خواهد فی را خوشحال کند که به‌خاطر مردن گربه‌اش ناراحت است.

به نظر من کودکان می‌توانند با خواندن کتاب‌های ایندی کید مهارت‌هایی مانند همکاری، دوست‌یابی، همدلی، تفکر خلاق را بیاموزند و هیجان‌های عاطفی خودشان و دیگران را بشناسند. نکته‌ی آخر این که خانم مک کامبای تاکنون یازده جلد از این مجموعه را نوشته که شش جلد از آن به فارسی ترجمه و منتشر شده‌اند.

مجموعه‌ی ایندی کید*

نویسنده: کرن مک کامبای

تصویرگر: لیدیا مانکس

مترجم: شیدا رنجبر

ویراستار: فاطمه ستوده

ناشر: مؤسسه‌ی نشر پنجره

* هورا من میلیونرَم (به همین خیال باش!) | بزرگ بودن خیلی باحال است! (نیست) | وای بهتر (ترین) دوست‌هایم را از دست دادم | خانواده بزرگ (عجیب) و خوشحال من! | حالا هم دارد خوش می‌گذرد؟ (هان؟) من و بازار خیریه (غیرمنصفانه) مدرسه

جادوی مداد بنفش

شصت و شش سال پیش، **هارولد**، پسر چهارساله، شب هنگام از خانه بیرون می‌رود تا قدم بزند. همه جا تاریک است، اما هارولد مداد بنفشش را با خودش آورده است. او با مداد بنفش، یک ماه در آسمان و یک راه بر زمین نقاشی می‌کند. هارولد پیش از این که گام بردارد، باید با مداد بنفش، زمانی را که گامش بر آن فرود می‌آید، نقاشی کند. هنگامی که گرسنه است، با مداد بنفش غذا مهیا می‌کند. ازدهایی نقاشی می‌کند، اما از اژدها می‌ترسد. با مداد بنفش، قایق نقاشی می‌کند و در آب شناور می‌شود. در تنهایی، نیاز به دوست را احساس می‌کند... هارولد، پسر کنجکاوی است که با مداد بنفشش، به سادگی، دنیایی غیر قابل پیش بینی خلق می‌کند. از شصت و شش سال پیش تاکنون، کودکان بسیاری با هارولد همراه شده‌اند تا آزمون و خطا و کشف کنند و برای کنجکاوی‌هایشان پاسخی بیابند. هارولد بر خطرات چیره می‌شود و رشد می‌کند، زیرا او استقلال دارد و از آدم بزرگ‌های مزاحم، در دنیای او خبری نیست.

کودک شما، در این مجموعه‌ی شش جلدی، همراه با هارولد و مداد بنفشش، دنیای تازه‌ای می‌سازد. در دنیایی که ساخته، غول جادوگر را از پای در می‌آورد و باغ را سبز می‌کند، به آسمان سفر می‌کند، به قطب شمال می‌رود، در سیرک ماجرا می‌آفریند. او داخل تابلو می‌رود و دو دنیای خیال و واقعیت را نزدیک به هم مشاهده می‌کند. شما نیز در این مجموعه، این مفهوم را تجربه می‌کنید: "به کودک‌تان اجازه دهید خودش باشد تا پرواز کند."

مجموعه‌ی هارولد، از کلاسیک‌های ادبیات کودک جهان است که در سال ۱۹۵۵ نوشته شده است. از آن، فیلم، تئاتر، سریال تلویزیونی، انیمیشن و بازی رایانه‌ای تهیه شده و هم‌چنین در برنامه‌های درسی آموزش هنر استفاده می‌شود. کودکان دیروز و امروز و فردا و آدم بزرگ‌هایی که کودک درون‌شان زنده است، دنیای هارولد را دوست دارند، از آن لذت می‌برند، شگفت‌زده می‌شوند و تخیل‌شان گسترش می‌یابد.

قصه‌های هارولد*

نویسنده و تصویرگر: جانسون کراکت

مترجم: فاطمه حجویانی

ناشر: کتاب‌های بنفشه (قدیانی)

هر جلد ۶۴ صفحه

هر جلد ۲۰۰۰ تومان

* هارولد و مدادشمع بنفش | هارولد افسانه می‌گوید | هارولد به آسمان سفر می‌کند | هارولد در قطب شمال | هارولد در سیرک | هارولد و تابلویی برای انتقال

فهرست
لاک پشت پرنده
راه یافته

تقابل‌ها و کشمکش‌ها

پیش از بستن چمدان، روایت زندگی دو دختر نوجوان است که به‌گونه‌ای اتفاقی، در اوج کلنجار رفتن با مشکلات زندگی سر راه یکدیگر قرار می‌گیرند. گلی در ثبات مطلق و زندگی‌اش توأم با آرامش و خوشبختی است که ناگهان، حادثه‌ای همه چیز را در هم می‌ریزد. از آن طرف، دریا از همان ابتدا در بحران قرار دارد و با مسائلی که عمدتاً از خود او نشأت می‌گیرد، دست به گریبان است. به نوعی می‌توان این‌گونه فرض کرد که زندگی دریا در حاشیه‌ی زندگی گلی روایت می‌شود و البته گلی، فراز و فرودهای بیش‌تری را به نسبت دریا در طول داستان، پشت سر می‌گذارد. پدر گلی به مادرش خیانت کرده و مادر که تاب این خیانت را ندارد، به همراه گلی خانه را ترک می‌کند. گلی که تا پیش از آن، دختری از خانواده‌ای نسبتاً مرفه بوده و تقریباً آن‌چه می‌خواسته در زندگی داشته، در چشم به‌هم‌زدنی خود را در زیر بار مشکلات می‌یابد. او که تا پیش از این، سودای بازیگری در سر می‌پرورانده و تنها آرزو و دغدغه‌اش، وفای پدر به عهدش برای بردن او به تست بازیگری بوده، حالا تمام هم و غمش صرف آشتی دادن پدر و مادر می‌شود و بیرون آوردن مادر از آن‌چه او سوءتفاهم می‌داند. اما خیلی زود، در مواجهه با پدر در می‌یابد که حق با مادر است و این جاست که رویارویی با واقعیت، ضربه‌ی سهمگینی بر او وارد می‌کند. دریا در زندگی آرام و به زعم خودش تکراری و روزمره‌اش، دست و پا می‌زند و آن‌قدر در حفاظ خانه و تحت مراقبت و محبت خانواده است که گویی خوشی زیر دلش زده و حالا می‌خواهد به غربت برود و تنهایی را تجربه کند. او در جایی از زندگی‌اش درمی‌یابد که انتخاب او، انتخاب والدین، به‌ویژه مادرش نیست و این البته نکته‌ای است که طیف وسیعی از نوجوانان ما امروزه با آن مواجه هستند.

هر دو نوجوان، به‌گونه‌ای با خود و محیط پیرامون‌شان در کشمکش هستند. «گلی» در این کشمکش‌ها سعی دارد، زندگی‌اش را همان‌گونه که هست، یا لاقلاً تا چند روز پیش بوده، حفظ کند و «دریا» در تب و تاب است که خود را از شرایط کنونی خارج کند و تغییری اساسی در زندگی‌اش ایجاد کند. این تقابل، داستان را شیرین و مواجهه‌ی این دو نوجوان را معنی‌دار می‌کند. در نهایت، در جایی از داستان ما به‌گونه‌ای حس می‌کنیم که هیچ چیز عوض نشده، اما هر دو نوجوان به این درک رسیده‌اند که ناگزیرند شرایطی را که در آن قرار دارند، بپذیرند. چه‌بسا که پشت ذهن‌شان دارند تلاش می‌کنند که رؤیاهای‌شان را به فراموشی نسپارند.

پیش از بستن چمدان

نویسنده: مینو کریم‌زاده

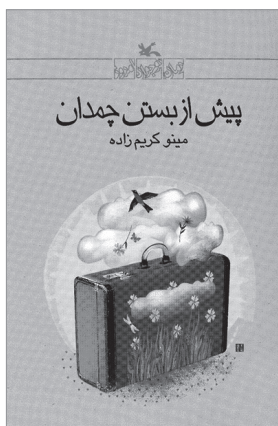
ویراستار: شراره وظیفه‌شناس

ناشر: انتشارات کانون پرورش فکری

کودکان و نوجوانان

۱۸۴ صفحه

۲۲۰۰ تومان

داستان‌های باورکردنی!

دزدی که پروانه شد

نویسنده: محمدرضا شمس

تصویرگر: نیلوفر مهاد

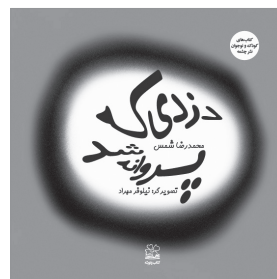
ناشر: کتاب ونوشه (چشمه)

۳۶ صفحه

۴۰۰۰ تومان

مردی که به دنبال چشمه می‌گردد، همه چیز نصیبش می‌شود به جز چشمه. مانی شست‌وشو هر چیزی را که دم دستش می‌رسد می‌شوید. البته خیلی هم مطمئن نیستم، فقط چیزهایی را که به دستش برسد بشوید، چون او حتی ستاره‌های آسمان را هم می‌شوید. از آن طرف، آدم‌ها یک درخت سیب را به کارگری می‌گیرند و از او می‌خواهند که همه کار برای‌شان بکند؛ از تخم گذاشتن برای درست کردن نیمرو بگیر تا قطع کردن تمام درخت‌ها و صاف کردن زمین و بعدش هم پرواز و... از همه‌ی این‌ها جالب‌تر دزدی است که همه چیز را می‌دزد، حتی...! باور نمی‌کنید؟

همه‌ی این ماجراها را می‌توانید در کتاب دزدی که پروانه شد بخوانید. مطمئنم بعد از خواندن این داستان‌ها، همه‌ی آن‌ها را باور خواهید کرد. هنوز هم شک دارید؟ پس حتماً کتاب را بخوانید.

کتاب‌های مهارت‌آموز

ساده ببینیم، ساده

بکشیم

نویسنده: اد امبرلی

مترجم: فرزانه شریفی، فرزانه فرید معبر

ناشر: دیبایه

برای آموزش نقاشی به کودکان، از روش‌های مختلفی استفاده می‌شود. گروهی از مهارت طراحی شروع می‌کنند و گروهی از تخیل آزاد و پرداختن به ایده‌های خلاقانه. در بازار کتاب نیز، برای هر دو گروه کتاب‌هایی می‌توان یافت. مجموعه کتاب ساده ببینیم، ساده بکشیم را شاید بتوان جزو بهترین کتاب‌هایی دانست که بر روی مهارت طراحی تأکید می‌کنند. این مجموعه کتاب، بر این نکته‌ی اساسی استوار است که بسیاری از نقاشان و طراحان و معماران، پیش از آن‌که چیزی را بکشند یا طراحی کنند، سعی می‌کنند آن را ساده ببینند و به شکل‌های ساده تبدیل کنند. آنان با این روش می‌توانند موضوع کار خود را ساده کرده و به آسانی آن را بکشند یا طراحی کنند.

در این کتاب‌ها که پنج عنوان آن تصویرسازی با کاغذ رنگی، کتاب نقاشی سبز من، چهره‌ها، دنیای خودتان را نقاشی کنید و ماشین‌ها و کامیون‌ها در ایران منتشر شده‌اند، نشان داده می‌شود که چگونه می‌توان با چند شکل ساده و محدود، شکل‌های پیچیده کشید. این کتاب، در قطع رحلی (بزرگ) برای کودکان دبستانی منتشر شده است.

جایی میان داستانک و شعر

شماره تلفن پرنده‌ها

شاعر: حسین تولایی

تصویرگر: بهاره زارع

ناشر: امیرکبیر

۳۲ صفحه

۷۰۰ تومان

شماره تلفن پرنده‌ها کتاب کوچکی است که اگر چه ناشر آن را به‌عنوان شعر منتشر نکرده و نام «نویسنده» بر روی آن درج شده است، اما می‌توان گفت مجموعه شعری است در قالب سپید برای کودکان. با این‌که تعدادی از شعرهای این مجموعه، از ساختمان شعری برخوردار نیستند و در حد یک روایت یا یک ایده‌ی ساده‌ی کودکانه یا حتی داستانک باقی مانده‌اند، اما حتی همان‌ها نیز خواندنی‌اند و کودکان را به تماشایی متفاوت دعوت می‌کنند.

زبان شعرهای این مجموعه ساده‌اند و در اغلب آن‌ها، پدیده‌ها و موضوع‌های مورد نظر شاعر با نگاهی کودکانه بیان شده‌اند. شاعر در این کتاب، به موضوع‌های مختلفی مانند طبیعت و مسایل اجتماعی پرداخته است و نگاهی معنوی نیز در بسیاری از شعرها به چشم می‌خورد. کتاب اگرچه با تصویر همراه است، اما تصاویر آن تک رنگ‌اند. شماره تلفن پرنده‌ها برای کودکان دبستانی، به‌خصوص سال‌های دوم و سوم مناسب است.

رنگین کمان خیال

صبحانه‌ی خیال

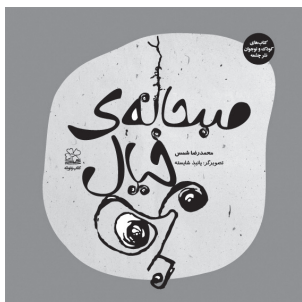
نویسنده: محمدرضا شمس

تصویرگر: پانیز شایسته

ناشر: کتاب ونوشه (چشمه)

۳۶ صفحه

۴۰۰۰ تومان

فرض کنید کیفیتان باردار است و حالا دارد وضع حمل می‌کند. او سه قلو به دنیا می‌آورد. دو تا دختر و یک پسر! اما این همه‌ی ماجرا نیست. قرار است شما با خیالتان صبحانه بخورید. آن هم چه صبحانه‌ای! اوکاماج با پنیر! اما درست در زمانی که در این خیال خوش و نوستالژیک غوطه‌ور هستید، خبر می‌آورند که کیفیتان دارد وضع حمل می‌کند. آن هم سه قلو. یک پسر و دو تا دختر.

سر و صداها که می‌خواهد، باز هم به سراغ خیالتان می‌روید تا کمی بخوابید، اما نمی‌شود. باید از خانه بیرون بروید و گرنه اداره دیر می‌شود. این‌جا در دنیای این داستان، همه چیز امکان‌پذیر است. می‌توانید غرورتان را در خانه جا بگذارید و وسط کوچه به یادش بیفتید. می‌توانید با سایه و خیال و غرورتان به خرید بروید و از پیرمرد خنزرنزری چاه بخرید؛ چاه اصل! نه چینی و تقلبی! می‌توانید عروسی خانم کلاغه را جشن بگیرید. فقط نباید یادتان برود که به هر حال و هر صورت، شما آدم دولتید و تا همین حالا هم خیلی تأخیر دارید. و تازه، باز هم نباید یادتان برود که هیچ ماهی طلایی و آرزو برآورده کنی هم نمی‌تواند پدر مرحومتان را زنده کند یا پسرعموی تازه جوان‌مرگ شده‌تان را به این دنیا بازگرداند.

در نهایت باز هم شما هستید و خیالتان و یک صبحانه‌ی دو نفره که در یکی از فنجان‌های چایش یک فیل دوش می‌گیرد، توی دومی دو تا زرافه‌ی بازنشسته دارند با هم اختلاط می‌کنند و توی سومی خانم کرگدن دارد بچه‌اش را شیر می‌دهد و توی چهارمی...

افسانه‌های مردم

افسانه‌ها و قصه‌های ملل مجموعه افسانه‌هایی است از پنج قاره که نشر پنجره آن را منتشر کرده است. در این مجموعه‌ی بیست جلدی، هر کتاب به افسانه‌های یک کشور اختصاص یافته است، کشورهایی از فرهنگ‌های مختلف.

افسانه‌های مردم، سالیان دراز نسل به نسل گشته و به امروز رسیده‌اند تا در داستان‌هایی کوتاه برای کودکان و نوجوانان روایت شوند. شاید هدف از چاپ افسانه‌هایی این چنین، آشنایی با خلق و خو، خواسته‌ها، نگرش‌ها، ارزش‌ها و تمام آن چیزهایی است که سبب تفاوت مردمان سرزمین‌های گوناگون می‌شوند؛ تفاوت‌هایی که منشاء اختلاف عقیده‌هایند و یا شباهت‌هایی که مردمان را به هم نزدیک می‌کنند. شاید این تنها دلیلی نباشد که خواندن این افسانه‌ها را توجیه کند. کودک یا نوجوان بعد از خواندن هر افسانه، غرق در دنیایی می‌شود که پر از جذابیت است؛ جذابیت‌هایی رنگارنگ از سراسر جهان، با زندگی‌ها و طبیعت و زبان‌های مختلف.

خواندن افسانه‌های مردم قطب شمال، سردی و تنهایی مردمانی را روایت می‌کند که در ایگلوها زندگی می‌کنند و این اتفاق، در کشور چین به شکل دیگری می‌افتد. مردمان کشور هفتاد و دو مذهب - هندوستان - هزاران حرف برای گفتن دارند. مردمان ایتالیا، از تنوع فضا برخوردارند و این موضوع در افسانه‌های‌شان هم بازتاب دارد.

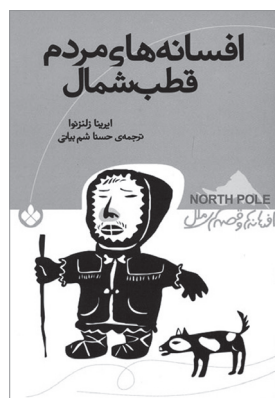
نکته‌ی دیگری که می‌توان به آن اشاره کرد، تنوع و تکرار نگاه در عین تکرار است. خواندن مجموعه‌ی افسانه‌های ملل از لهستان و کره تا روسیه و ایران، فرصت خوبی است که شباهت‌ها نیز همراه با تفاوت‌ها شناخته شوند. این کتاب‌ها می‌توانند برای نوجوانان جذاب باشند؛ زیرا در هر کتاب، گوشه‌هایی از فرهنگ سرزمین‌هایی مطرح می‌شود که ما اغلب آن‌ها را نمی‌شناسیم. ماجراهای این افسانه‌ها ممکن است از ما خیلی دور باشند، یا هم‌چون اتفاقی کوچک و گذرا مانند کمک به حیوانی در سرمای زمستان، با آن‌ها روبه‌رو شده باشیم. شاید همین دوری و ناآشنایی است که داستان‌ها را جذاب‌تر می‌کند.

مجموعه افسانه‌ها و قصه‌های ملل*

گروه نویسندگان

گروه مترجمان

ناشر: مؤسسه‌ی نشر پنجره

* افسانه‌های مردم آفریقا | افسانه‌های مردم اسکاتلند
افسانه‌های مردم انگلیس | افسانه‌های مردم ایتالیا
افسانه‌های مردم ایران | افسانه‌های مردم ایرلند
افسانه‌های مردم چین | افسانه‌های مردم روسیه
افسانه‌های مردم اسپیدپوست آمریکا | افسانه‌های
مردم قطب شمال | افسانه‌های مردم کره | افسانه‌های
مردم لهستان | افسانه‌های مردم نروژ | افسانه‌های
مردم ولز | افسانه‌های مردم هندوستان

داستان پیامبران

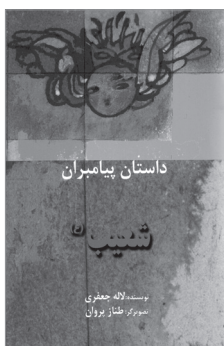
مجموعه داستان

پیامبران*

گروه نویسندگان

گروه تصویرگران

ناشر: امیرکبیر

* آدم (ع) | محمد(ص) | عزیر(ع) | خضر(ع)
یحیی(ع) | شعیب(ع) | اسماعیل(ع) | یعقوب(ع)
ایوب(ع) | زرتشت(ع) | الیاس(ع) | ابراهیم(ع)
دانیال(ع) | عیسی(ع) | داوود(ع) | یونس(ع)
هود(ع) | سلیمان(ع) | موسی(ع) | یوسف(ع) | نوح(ع)
ادریس(ع) | صالح(ع)

داستان پیامبران، در سال‌های اخیر مورد توجه ناشران و نویسندگان قرار گرفته است و در فهرست کتاب‌های هر فصل می‌توان نمونه‌هایی از داستان‌های پیامبران را یافت. هم‌چنین این داستان‌ها، معمولاً از سوی خانواده‌ها مورد استقبال قرار می‌گیرند.

داستان پیامبران، افزون بر جنبه‌ی دینی و معنوی برای بسیاری از خانواده‌های ایرانی، برای بچه‌ها نیز از جنبه‌های دیگری جذاب‌اند. وجود ماجراهایی جالب در این داستان‌ها و گاهی عجیب شدن این ماجراها با معجزه، فضایی پر از هیجان برای بچه‌ها می‌سازد که آنان را شگفت‌زده می‌کند.

با این حال، متأسفانه باید گفت که همین علاقه و استقبال باعث شده است که نمونه‌های بی‌کیفیت این کتاب‌ها نیز در بازار کتاب ایران زیاد باشد. به بیان دیگر بیش‌تر کتاب‌هایی که در این زمینه منتشر می‌شوند، علی‌رغم حسن‌نیتی که پشت انتشار بسیاری از آن‌ها وجود دارد، از ارزش ادبی و هنری مناسبی که شایسته‌ی این موضوع باشد، برخوردار نیستند. انتشارات امیرکبیر مجموعه‌ای از داستان‌های پیامبران را منتشر کرده که می‌توان گفت از کیفیت و ارزش ادبی بهتری نسبت به آثار مشابه برخوردارند. این مجموعه را که به صورت تک‌رنگ و کم‌حجم با تصویرهای مشکی منتشر شده است، نویسندگانی چون مصطفی رحماندوست، محمدرضا بایرامی، محسن هجری، زهره پریخ، لاله جعفری و... نوشته‌اند.

با این‌که کتاب‌های این مجموعه از نظر کیفیت یکسان نیستند و برخی از کتاب‌ها از کیفیت و ارزش ادبی بالاتری برخوردارند، اما در مجموع می‌توان این کتاب‌ها را به علاقه‌مندان به داستان پیامبران پیشنهاد کرد.

این مجموعه برای دانش‌آموزان چهارم و پنجم ابتدایی مناسب است، اما به نظر می‌رسد که بچه‌های دوره‌ی راهنمایی نیز بتوانند از آن استفاده کنند.

فهرست
لاک پشت پرنده
راه یافته

زن، وطن و جنگ

جنگ می‌شود یا نه؟ یکی از پرسش‌هایی است که همیشه در رسانه‌ها مطرح می‌شود. ما با این پرسش آشناییم و سه‌گانه‌ی دختران کابلی اگرچه درباره‌ی افغانستان است، اما بیش‌تر درباره‌ی همین پرسش است.

ماجرای این سه‌گانه، از زبان پروانه آغاز می‌شود. وقتی پدرش را دستگیر می‌کنند، خانواده تصمیم می‌گیرد که او در نقش یک پسر وارد بازار شود. با این حال او خوشبخت‌تر از دیگر اعضای خانواده‌اش است، چون حداقل اجازه دارد از خانه بیرون برود.

اگر دیورا الیس، نویسنده‌ی کتاب، به این کشور و اردوگاه‌های پناهندگان سفر نمی‌کرد، داستان این‌قدر واقعی و دوست‌داشتنی از آب در نمی‌آمد. این کتاب در هر جلدش، برهه‌ای از تاریخ افغانستان را روایت می‌کند که ما روایت‌های رسمی‌اش را در اخبار شنیده‌ایم.

خانواده در هر سه کتاب این مجموعه، عنصر مهمی است. در جلد اول، خانواده برای دختری باعث امید است و برای دیگری انگیزه‌ی فرار. در جلد دوم، پروانه برای پیدا کردن خانواده که برای عروسی خواهر بزرگ‌تر به مزارشریف رفته‌اند، همراه پدر که از زندان رها شده، عازم سفر می‌شود. شوزیه هم همراه او راهی سفری می‌شود که با غم از دست دادن پدر همراه است و در نهایت به پیدا کردن مادری آسیب‌دیده می‌انجامد.

جلد سوم کتاب، روایتی از شوزیه است که رؤیای رفتن به فرانسه را دارد. رؤیای او عکسی از مجله‌ای است که در جیبش نگه می‌دارد. او که به‌عنوان پسر در بین چوپان‌ها زندگی کرده و در کوهستان‌ها روزهای سختی داشته است، علاقه‌ی چندانی به فضای غبار گرفته‌ی اردوگاه پناهندگان ندارد.

او بار دیگر با لباس پسرانه برای به دست آوردن آرزویش می‌رود، گرسنگی می‌کشد، در خیابان و گورستان می‌خوابد، از سطل آشغال‌ها غذای مانده می‌خورد و پول‌هایش را ذره ذره در لباس‌هایش جمع می‌کند، زندان می‌افتد، آزاد می‌شود و سپس اندکی آرامش می‌یابد. عمر این آرامش کوتاه است، زیرا حمله‌ی آمریکا به افغانستان شروع می‌شود؛ هر چند دیورا الیس اشاره نکرده بمباران‌هایی که در کتاب از آن یاد می‌شود کار آمریکاست. در گرماگرم نبرد بسیاری به کشورشان باز می‌گردند تا به هموطنان‌شان یاری برسانند و شوزیه نیز، رؤیای رفتن به فرانسه را از ذهنش پاک می‌کند و لباس پسرانه می‌پوشد تا در این همکاری سهمی داشته باشد.

زنان در نگاه طالبان حق زندگی ندارند، مگر زیر سایه‌ی مردان‌شان و این مجموعه‌ی سه جلدی، فرصتی برای بازنگری در توانایی دختران در چنین جامعه‌ای است.

سه‌گانه‌ی دختران کابلی*

نویسنده: دیورا الیس

مترجم: شهلا انتظاریان

ناشر: کتاب‌های بنفشه (قدیانی)

* نان‌آور | سفر پروانه | شهر گلی

فهرست لاک پشت پرنده راه یافته

کرم سه نقطه

نویسنده و تصویرگر: سروناز پریش

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان

و نوجوانان

۵۲ صفحه

۲۰۰۰ تومان

قدرت تصویر

برای چه کسی زندگی می‌کنی؟ خودت یا دیگران؟ کرمی را می‌شناسم که تصمیم گرفت برای شنیدن «صدآفرین گفتن» دیگران، هر کاری بکند. البته بیچاره کارهایی می‌کرد که به نفع دیگران هم بود؛ آتش جنگل را خاموش کرد، تونلی طولانی از این سر شهر به آن سر ساخت، برج بلند ساخت و... راستی داشت یادم می‌رفت، بعضی وقت‌ها هم که کاری نبود انجام بدهد تا صدآفرین بشنود، هر طوری بود یک کاری جور می‌کرد.

یک روز که از کنار سد بزرگی می‌گذشت، با زحمت سوراخ کوچکی در سد ایجاد کرد. بعد همه تنش را باد کرد و خودش را توی سوراخ جا کرد و با صدای بلند فریاد زد تا همه فداکاری او را ببینند! او خودش را به آب و آتش می‌زد تا دیگران تأییدش کنند و حسابی هم معروف شده بود، اما یک روز دید که تنها و غمگین است! هیچ‌کس را ندارد! خیلی خسته است! یعنی یک جای کارش اشکال داشت؟

اگر گفتی چه کسی او را متوجه این مسئله کرد؟ تصویر کتاب، جالب و خلاقانه‌اند. تصویرگر کتاب که نویسنده‌ی آن هم هست، وسایل پیش پا افتاده‌ی دور و بر را به گونه‌ای تازه به ما نشان می‌دهد. کرم سه نقطه، چسب زخمی است که گاه و بی‌گاه، وقتی دست‌مان خراش برمی‌دارد و از آن خون می‌آید، بر زخم‌مان می‌چسبانیم. با دیدن تصاویر، به خودمان می‌گوییم چه‌طور تا به حال من این‌ها را ندیده بودم؟

پسر معمولی و قصه‌های عجیب یک خیابان

حتماً چیزی که یک کودک کنجکاو در اطرافش می‌بیند، با آن‌چه آدم‌های معمولی دیگر می‌بینند، متفاوت است، وگرنه چطور یک خیابان معمولی، تبدیل به خیابانی عجیب با قصه‌ها و آدم‌های متفاوت می‌شود؟ با این همه این کودک اصرار دارد: «من یک پسر معمولی هستم و توی یک خانه‌ی معمولی با در و پنجره‌های معمولی زندگی می‌کنم.»

این پسر تقریباً معمولی، جانی اسمیت، خیلی به دور و برش توجه می‌کند و هربار نکته‌ای عجیب در این خیابان پیدا می‌کند.

جانی اسمیت یک مشکل دارد: دوچرخه‌اش کهنه است. یک راه حل هم دارد: باید برای دوچرخه‌ی تازه پول جمع کند.

راه‌حلش او را برای پخش کردن روزنامه، راهی خیابانی می‌کند که هر کدام از ساکنانش داستان جالبی دارند. قدرت تخیل جانی و توجه او به مسائل جزئی، عجیب بودن ساکنان خیابان را پررنگ می‌کند و کنجکاوای جانی را برمی‌انگیزد تا به دنبال کشف قصه‌های تازه باشد.

جانی که به خیابان عجیب و قصه‌هایش علاقه پیدا کرده است، حتی بعد از اینکه توانایی خرید دوچرخه‌ی تازه را پیدا می‌کند، باز هم دست از کار روزنامه‌رسانی برنمی‌دارد. تصورات بامزه‌ی جانی که ظاهری منطقی دارند، مخاطب را با استدلال‌های یک کودک ماجراجو آشنا می‌کند که در عین حال، هیچ‌کس حرف‌هایش را باور نمی‌کند. با این همه جانی ناامید نمی‌شود و نه تنها برای ثابت کردن حرف‌هایش به دنبال شاهد و مدرک می‌رود؛ بلکه وقتی حرفش را ثابت می‌کند، پای پدر و شهردار و معلم‌های مدرسه را هم وسط می‌کشد تا مشکلات آدم‌های خیابان عجیب را حل کند. پر رنگ شدن نقش مکانی به اسم «خیابان عجیب» در این مجموعه که بستر وقوع اتفاق‌هاست، این مجموعه را از دیگر مجموعه‌هایی که برای کودکان منتشر می‌شوند، متفاوت می‌کند. در این کتاب‌ها، مکان نیز شخصیت می‌یابد.

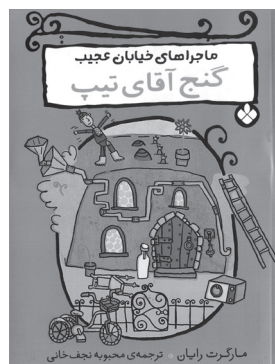
مجموعه کتاب‌های خیابان عجیب، برای بچه‌های دبستانی جذاب است و خواندن‌شان توصیه می‌شود.

مجموعه‌ی چهارجلدی ماجراهای خیابان عجیب*

نویسنده: مارگرت رایان

مترجم: محبوبه نجف‌خانی

ناشر: مؤسسه‌ی نشر پنجره

* نفرین ناخدا چارچشم | معمای آقای اسفینکس |
کارهای مرمرز خانم کینگ | گنج آقای تیپ

حس خوب کودکی

کتاب‌های کلمنتین*

نویسنده: سارا پنی پارکر

تصویرگر: مارال فریزی

مترجم: نسرين وکیلی

ناشر: مؤسسه نشر پنجره.

* کلمنتین | نامه‌های کلمنتین | کلمنتین با استعداد

کلمنتین یکی دیگر از شخصیت‌هایی است که داستان‌هایش را در یک مجموعه می‌خوانیم، مجموعه‌هایی که این روزها بازار ادبیات کودک و نوجوان را در بخش ترجمه پر کرده‌اند. کلمنتین، فرزند اول خانواده‌ای چهار نفره است و یک برادر کوچک‌تر از خود دارد. او دختری است شیطان و بازیگوش که گاهی با شیطنت‌هایش دردسر درست می‌کند؛ هر چند قصدش ایجاد دردسر نیست و بعد از خرابکاری‌هایش سعی دارد هر جوری هست آن‌ها را جبران کند. او با صداقت، اشتباهاتش را می‌پذیرد و همین باعث می‌شود خواننده به کلمنتین نزدیک شود و با او احساس همدلی کند.

ماجراهایی که برای کلمنتین رخ می‌دهد، اتفاقاتی‌اند که شاید برای خیلی از مخاطبان دبستانی این مجموعه آشنا باشند و آن‌ها هم این ماجراها را تجربه کرده و حس‌های کلمنتین را درک کنند.

ماجراها از این قبیل‌اند: ناراحتی به خاطر رفتن معلم محبوب و آمدن یک معلم جایگزین، حسودی به برادر کوچک‌تر، قهر و آشتی‌های مکرر با دوستان و همکلاسی‌ها، شرکت در یک نمایش گروهی در مدرسه، تلاش برای یافتن زمینه‌ای که در آن با استعداد باشند، تلاش برای برقراری ارتباطی نزدیک با پدر و مادر و....

همین هاست که این مجموعه را برای مخاطب ملموس می‌کند و باعث می‌شود با کلمنتین احساس نزدیکی کند، از شادی‌های او خوشحال و از ناراحتی‌اش غمگین شود.

ما داستان را از زبان خود کلمنتین می‌خوانیم، زبانی که با طنز هم آمیخته شده است. این طنز گاهی در موقعیت‌هایی که برای قهرمان کتاب پیش می‌آید هم آشکار می‌شود.

این مجموعه که در سه جلد به چاپ رسیده است، به نظر می‌رسد برای دانش‌آموزان سال‌های آخر دبستان جذابیت داشته باشد.

کتاب‌های «فهرست لاک‌پشت پرنده»
و مجله پژوهشنامه ادبیات کودک و نوجوان را
از کتابفروشی‌های زیر تهیه کنید

اگر

تهران، خیابان ۱۶ آذر، کوچه عبدی نژاد، شماره ۶ | تلفن ۸۸۹۸۵۰۴۹

ثالث

تهران، خیابان کریمخان زند، بین ایرانشهر و ماهشهر، شماره ۱۶۰ | تلفن ۸۸۳۲۵۳۷۶

چشمه

تهران، خیابان کریمخان زند، نبش میرزای شیرازی | تلفن ۸۸۹۰۷۷۶۶

شهرکتاب آراین

تهران، میرداماد، بین نفت و شمس تبریزی، مجتمع آراین | تلفن ۲۲۲۲۴۰۴۸

شهرکتاب ابن سینا

تهران، شهرک غرب، ایران زمین، جنب فرهنگسرای ابن سینا | تلفن ۸۸۰۸۹۵۹۴

شهرکتاب بهشتی

خیابان بهشتی، خیابان احمدقصر (بخارست)، نبش کوچه سوم | تلفن ۸۸۷۲۳۲۸۶

شهرکتاب گلدیس

تهران، فلکه صادقیه، نبش ستارخان، برج گلدیس | تلفن ۴۴۲۸۹۲۲۰

شهرکتاب مرکزی

تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به معلم | تلفن ۸۸۴۵۹۹۸۰

شهرکتاب هفت حوض

تهران، میدان هفت حوض، جنب شهرداری منطقه ۷ | تلفن ۷۷۹۰۵۳۱۴

کتاب افق

تهران، خیابان انقلاب، نبش کوچه اسکو | تلفن ۶۶۴۷۵۸۸۲

کتاب شهر

تهران، بهارستان، روبه‌روی بیمارستان طرفه | تلفن ۷۷۶۳۷۷۶۶